

Vecka 43 2020

Klipp höstrapsen nu och räkna fram vårkvävegivan

När rapsens tillväxt har stannat av på hösten är det dags att gå ut i fält för att klippa och väga höstrapsen. Då kan du uppskatta hur mycket kväve rapsen har tagit upp. Spara värdet till våren så kan du använda det för att räkna fram vårkvävegivan. Ju mer kväve höstrapsen tagit upp under hösten, desto mindre kväve behöver den på våren.

Du behöver bedöma tre värden för att ta fram vårens kvävegiva:

- Kväveupptag på hösten
- Förväntad mineralisering på våren eller försommaren
- Förväntad skörd

Det enda du behöver göra nu är att bestämma kväveupptaget under hösten.

Övriga värden bedömer du i samband med gödslingen under våren.

Bedöm kväveupptaget på hösten

Det finns några olika sätt att bedöma upptaget på hösten när tillväxten har avstannat:

1. Välj 3-4 representativa platser i fältet, både bra och dåliga. [Gå in på www.cropsat.se](http://www.cropsat.se) för att se variationen inom fältet – du kan också läsa mer på [Precisionsskolan](#). Lagg ut en tumstock i 90 graders vinkel och en meters längd så att du får 1*1 meter. Klipp all bladmassa på den ytan, lägg i en påse och väg påsen. [Det finns en film om hur du kan göra på Svensk Raps webbplats](#).

Angående tillväxtreglering menar Svensk Raps att det bara påverkar mätningarna marginellt, så du kan alltså använda metoden med klippning även på tillväxtreglerad raps.

Foto: Anders Lindgren

2. Ett annat alternativ är att köra med kvävesensorn på hösten. Kör mitt på dagen mellan klockan 11-14. Det är viktigt att det är helt mulet väder när du kör. Ställ in grödans utvecklingsstadium som om du skulle gödsla och läs av värdet på sensorn.
3. Ett tredje alternativ är att titta på fotografierna nedan med olika kväveupptag på hösten och jämför med ditt fält. Ramarna är en kvadratmeter stora (foto: Lena Engström).

Höstupptag 16 kg N/ha

Höstupptag 49 kg N/ha

Höstupptag 77 kg N/ha

Höstupptag 95 kg N/ha

Bedöm mineraliseringen

Inför gödning i vår ska du bedöma markens kväveleverans i fältet under våren eller försommaren. Utgå från tidigare erfarenhet, förfrukt och om det finns restkväve kvar från föregående års gröda. Tänk på att organiska gödselmedel ökar mineraliseringen. Du kan anta att:

- låg mineralisering är cirka 10-20 kg N/ha
- medelhög mineralisering är cirka 30 kg N/ha
- hög mineralisering är cirka 40-50 kg N/ha

Bedöm förväntad skörd

I vår när det är dags att gödsla ska du även bedöma förväntad skörd. Utgå från normalskörd på fältet tillsammans med en bedömning av hur årets gröda ser ut.

Ta fram vårkvävegivan i tabell

Om du har en jord med medelhög mineralisering kan du hämta rekommenderade vårkvävegivor direkt från tabell 1. Titta antingen i kolumnen *Kväveupptag höst* eller *Vikt bladmassa* för att hitta rätt rad. Där hittar du kvävebehovet för din förväntade skörd.

Om du har **låg mineralisering** på ditt fält ökar du kvävegivan i tabellen med 15-20 kg per hektar. Om du har **hög mineralisering** minskar du kvävegivan med 15-20 kg kväve per hektar jämfört med tabellvärdena.

Tabell 1. Riktgivor för kvävegödsling (kg/ha) på våren till höstoljeväxter i fält med medelhög mineralisering.

Kväveupptag höst (kg/ha)	Vikt bladmassa (kg/m ²)	Förväntad skörd (kg/ha)					
		2500	3000	3500	4000	4500	5000
20	0,4	155	165	180	190	200	210
40	0,7	135	145	155	165	180	185
60	1,1	115	125	135	145	155	165
80	1,4	90	100	110	120	135	145
90	1,6	80	90	100	110	120	130
100	1,8	70	80	90	100	110	120
120	2,1	45	55	70	80	90	100
140	2,5	25	35	45	55	65	75
160	2,8	5	15	25	35	45	55

Räkna fram vårkvävegivan

Om du hellre vill räkna ut kvävegivan på våren utifrån dina värden kan du gå in på Greppa Näringsens webbplats under rubriken Räkna själv. [Där hittar du räknehjälpen Höstrapssnurren.](#)

Om du vill räkna ut väckvävegivan för hand kan du använda någon av följande ekvationer.

Om du har vägt bladmassa

Rekommenderad giva = $159 - (61,9 * \text{vikt bladmassa i kg/m}^2) - (1,1 * \text{mineralisering i kg N/ha}) + (0,021 * \text{förväntad skörd i kg/ha})$

Exempel

Höstklippning ger 1,1 kg bladmassa på en kvadratmeter.

Mineraliseringen på fältet under vår/försommar uppskattas till 15 kg N/ha.

Förväntad skörd är cirka 3 000 kg/ha.

Rekommenderad giva vår = $159 - (61,9 * 1,1) - (1,1 * 15) + (0,021 * 3000) = 138 \text{ kg N/ha}$

Om du har mätt eller uppskattat kväveupptaget

Rekommenderad giva = $159 - (1,1 * \text{kväveupptag höst i kg N/ha}) - (1,1 * \text{mineralisering i kg N/ha}) + (0,021 * \text{skörd i kg/ha})$

Exempel

Ingen höstklippning är gjord, men kväveupptaget på hösten uppskattas till cirka 80 kg/ha

Mineraliseringen på fältet under vår/försommar uppskattas till 45 kg N/ha

Förväntad skörd är cirka 4000 kg/ha

Rekommenderad giva vår: $159 - (1,1 * 80) - (1,1 * 45) + (0,021 * 4000) = 106 \text{ kg N/ha}$

Emelie Andersson och Ulrika Listh, Uppsala

Pernilla Kvarmo och Johan Malgeryd, Linköping

Emma Hjelm, Cecilia Linge och Stina Olofsson, Alnarp

